

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-430/23-6441/2

Podgorica, 21.09.2023. godine

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
-n/r ministru, gospodinu Vladimiru Jokoviću-

Poštovani gospodine Jokoviću,

Povodom *Predloga plana upravljanja kriznim situacijama u slučaju pojave bolesti afričke kuge svinja*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga plana i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst i Izvještaj o analizi uticaja propisa utvrđeno je da je cilj donošenja Plana smanjivanje rizika i opasnosti od pojave afričke kuge kod domaćih i divljih svinja, radi sprječavanja unosa virusa afričke kuge svinja, stvaranje uslova za nesmetan promet svinja i proizvoda od svinjskog mesa i smanjivanje negativnih posljedica na razvoj stočarstva i proizvodnju bezbjedne hrane. Prema dostavljenom Izvještaju procijenjeni ukupni fiskalni uticaj kriznog plana iznosi 1.883.855,00€, od čega se iznos od 1.048.920,00€ zahtijeva iz budžetske rezerve i to u slučaju pojave bolesti za nabavku zaštitne odjeće, opreme i sredstava za eutanaziju svinja, naknadu štete, naknade za sprovođenje eutanazije i dezinfekciju dvorišta i neškodljivo uklanjanje.

Programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite za 2023. godinu Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove predviđena su sredstva u iznosu od 96.870,63€ za sprovođenje aktivnog i pasivnog nadzora i kampanju podizanja svijesti, dok se sprovođenje aktivnosti dijelom finansira iz sredstava Evropske komisije u iznosu od 54.534,75€. Za naknadu štete obezbijeđeno je 23.000,00€ za više naročito opasnih zaraznih bolesti. Međutim, sredstva koja su obezbijeđena Upravi nijesu dovoljna za hitnu pripremu za rani odgovor na izbijanje bolesti kod koje broj žarišta i rasprostranjenost nije moguće predvidjeti.

Razmatrajući dostavljeni zahtjev Ministarstvo finansija napominje da se za sprovođenje Plana u 2023. godini, uzimaju u obzir sredstva planirana Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, utvrđena Zakonom o budžetu Crne Gore za 2023. godinu ("Sl. list Crne Gore", broj 152/22).

Nadalje, imajući u vidu ograničenost raspoloživih sredstava na budžetskoj rezervi, Ministarstvo finansija predlaže da se dodatno razmotre uštede u okviru sredstava opredijeljenih Zakonom o budžetu Crne Gore za 2023. godinu Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u cilju obezbijeđenja nedostajućih sredstava za predmetne namjene, kao i da ovo ministarstvo u koordinaciji sa Upravom intezivira aktivnosti kako bi se što veći dio sredstava potrebnih za implementaciju Plana finansirao iz fondova EU i ostalih donatorskih sredstava, u cilju rasterećenja budžetske potrošnje.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr. Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

NAZIV PROPISA

Predlog plana upravljanja kriznim situacijama u slučaju pojave afričke kuge svinja

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez primjene propisa ("status quo" opcija)?

- Glavni cilj donošenja Kriznog plana je smanjivanje rizika i opasnosti od pojave afričke kuge kod domaćih i divljih svinja, radi sprječavanje unosa virusa afričke kuge svinja i stvaranje uslova za nesmetan promet svinja i proizvoda od svinjskog mesa.
- Razlozi za donošenje ovog plana proistekli su iz potrebe stvaranja kontrolne strategije i mjera koje će se primjenjivati, a utvrđene su propisima Crne Gore i u potpunosti su u skladu sa propisima i strategijom iskorjenjivanja afričke kuge svinja u Evropskoj Uniji. Dodatno, bolest afričke kuge svinja je prisutna u susjednim zemljama –R.Srbija, R.Sjeverna Makedonija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Kosovo što predstavlja povećani rizik i opasnost od pojave ove bolesti u našoj zemlji, a zbog pojave bolesti u opštini Čajniče-BiH, koje je granično područje Crne Gore-opština Pljevlja, rizik od pojave ove bolesti je u ovom trenutku na najvišem nivou.
- Bez postojanja ovog plana, u slučaju pojave bolesti afričke kuge svinja, ne bi bliže bila definisana organizacija i sinhronizacija različitih službi i institucija- ministarstva i organi javne uprave, lokalne samouprave i nadležni organi lokalne samouprave, lovačke organizacije, veterinarska služba itd. Samim tim bili bi otežani uslovi za rano otkrivanje i kontrolu bolesti na cijelom epizootiološkom području Crne Gore.
- Bez postojanja ovog plana interes držaoca životinja i interesi države bili bi oštećeni jer bi bila uskraćena mogućnost plasmana živih životinja kao i proizvoda od tih životinja na domaćem i međunarodnom tržištu a, posebno na tržištu EU. Kako je bolest afrička kuga svinja naročito opasna zarazna bolest za koju ne postoji efikasna terapija i vakcina, a često je smrtnost i do 100%, u slučaju izbijanja sprovode se rigorozne mjere usmrćivanja i neškodljivog uklanjanja svih svinja na gazdinstvu, zabrana kretanja i prometa životinja i proizvoda životinjskog porijekla van zaraženog područja...što nanosi velike ekonomske gubitke, ne samo držaocima svinja već izaziva i velike socio-ekonomske posljedice za državu.

Afrička kuga svinja (AKS) je zarazna bolest domaćih i divljih svinja. Uzrokuje je dvolančani DNK virus koji pripada porodici Asfarviridae. Glavni rezervoari virusa su divlje svinje. Bolest se najčešće širi kontaktom zaraženih sa zdravim svinjama, ishranom svinja pomijama (splacinama) u kojima ima kontaminiranih ostataka hrane. Moguć je prenos sa divljih na domaće svinje. Indirektnim putem je može prenijeti i čovjek preko kontaminirane obuće i odjeće, opremom, autima i drugim prevoznim sredstvima. Poznato je da se bolest može prenijeti i kontaktom životinje sa leševima uginulih i usmrćenih životinja, mogu je prenijeti i glodari, a postoje podaci da je prenose i krpelji. Afrička kuga svinja (AKS) se razlikuje od većine drugih prekograničnih bolesti životinja po tome što se ne liječi niti postoji vakcina protiv ove bolesti.

Afrička kuga svinja svinja nije zoonoza odnosno ne prenosi se na čovjeka.

Do sada u Crnoj Gori nije bilo slučajeva pojave afričke kuge svinja.

U slučaju iznenadne pojave afričke kuge svinja većeg obima kojom je zahvaćeno dvije ili više opština i kada se propisanim mjerama ne može spriječiti njeno širenje i iskorjenjivanje, sprečavanje pojave i iskorjenjivanje vrši se sprovođenjem mjera u skladu sa ovim planom upravljanja u kriznim situacijama za afričku kugu svinja (u daljem tekstu: Krizni plan).

- Krizni plan će omogućiti efikasno sprovođenje propisanih mjera, brzu i koordinisanu mobilizaciju svih predviđenih resursa, čime će se spriječiti širenje bolesti i smanjiti negativne posljedice koje utiču na razvoj stočarstva i proizvodnju bezbjedne hrane.
- Suzbijanje i iskorjenjivanje afričke kuge svinja u slučaju pojave bolesti koja ima razmjere epizootije sprovodiće državni organi, organizacije i veterinarska služba preko Operativnog štaba odnosno opštinskih timova koji se formiraju na lokalnom nivou na način utvrđen ovim Kriznim planom.
- Bez postojanja ovog plana interes držaoca životinja i interesi države bili bi oštećeni jer bi bila uskraćena mogućnost plasmana živih životinja kao i proizvoda od tih životinja na domaćem i međunarodnom tržištu a, posebno na tržištu EU. Kako je bolest afrička kuga svinja naročito opasna zarazna bolest za koju ne postoji efikasna terapija i vakcina, a često je smrtnost i do 100%, u slučaju izbijanja sprovode se rigorozne mjere usmrćivanja i neškodljivog uklanjanja svih svinja na gazdinstvu, zabrana kretanja i prometa životinja i proizvoda životinjskog porijekla van zaraženog područja...što nanosi velike ekonomske gubitke, ne samo držaocima svinja već izaziva i velike socio-ekonomske posljedice za državu.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Glavni cilj donošenja Kriznog plana je sprovođenje mjera za rano otkrivanje, sprječavanje širenja, suzbijanje i iskorjenjivanje afričke kuge kod domaćih i divljih svinja u novim područjima, stvaranje uslova za nesmetan promet svinja i proizvoda od svinjskog mesa i smanjivanje negativnih posljedica na razvoj stočarstva i proizvodnju bezbjedne hrane.
- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i Crne Gore kojim se regulišu obaveze zemlje budućeg kandidata za članstvo u Evropskoj uniji, prvenstveno u pogledu donošenja određenih zakona i njihove implementacije, kao i ispunjenja određenih standarda u domenu kvaliteta državne uprave i kapaciteta institucija;
- Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za Poglavlje 12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor kojim definišu obim i dinamika transpozicije i implementacije propisa i drugih zahtjeva koji su potrebni za dalje prilagođavanje Crne Gore pravnom poretku EU;
- Strategija Crne Gore za transpoziciju i implementaciju pravne tekovine evropske unije za poglavlje 12 - bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika sa opštim akcionim planom i posebnim akcionim planom za suzbijanje i iskorjenjivanje klasične kuge svinja koji je izrađen u okviru priprema za pristupanje Evropskoj uniji i u skladu sa Mjerilom 2 za otvaranje Poglavlja 12 pregovora o pristupanju, u cilju postizanja tog mjerila;
- Pregovori za ovo poglavlje su otvoreni u junu 2016. godine, a u izvještaju o napretku Crne Gore koji je pripremila Evropska komisija za 2022. se konstatuje da je u poglavlju 12 – Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika Crna Gora umjereno napredovala. Takođe, navodi se: “ Administrativne kapacitete i nadzor nad bolestima treba pojačati.
 - U narednoj godini Crna Gora posebno treba:
 - pojačati jačanje administrativnih kapaciteta i infrastrukture, posebno u pogledu kontrole bezbjednosti hrane, i sprovesti snažan nadzor nad bolestima i vakcinaciju, prema potrebi.”
- Sprovođenjem programa za nadzor i kontrolu bolesti afričke kuge svinja se daje doprinos jednom od završnih mjerila za PP 12: „Neophodno je da Crna Gora pruži Komisiji garanciju

za uspostavljanje kompatibilnog sistema EU za službene kontrole živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla, uključujući i njegovo finansiranje.

- Krizni plan će sprovesti državni organi, organizacije i veterinarska služba preko Operativnog štaba odnosno opštinskih timova koji se formiraju na lokalnom nivou na način utvrđen ovim Kriznim planom.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Ne postoje druge opcije s obzirom da se radi o naročito opasnoj virusnoj zaraznoj bolesti za koju ne postoji efikana terapija ni vakcina. U slučaju pojave bolesti (zbog prirode virusa, mnogostrukih načina širenja među gazdinstvima sa svinjama i drugih faktora) veoma je teško izvršiti nadzor i uspješnu kontrolu bolesti (sprječavanje daljeg širenja, suzbijanje i iskorjenjivanje). Primjer za to je nezaustavljivo širenje afričke kuge u zemljama EU i zemljama okruženja. Ipak, primjena mjera data u kriznom planu doprinosi usporavanju širenja bolesti, smanjenju: novozaraženih područja, broja izbijanja bolesti – zaraženih gazdinstava, šteta na gazdinstvima sa svinjama, uginuća i usmrćivanja svinja, troškova za mjere koje se moraju primjeniti, naknada šteta držaocima kao i obezbijedivanju dovoljne količine hrane porjeklom od svinja kako za sopstvene potrebe držaoca tako i za tržište (socioekonomski efekat).

- U slučaju "statusa quo" u Crnoj Gori će doći do nekontrolisanog širenja bolesti među populacijom divljih i domaćih svinja, masovnih uginuća svinja, nekontrolisanog uklanjanja leševa što utiče i na zagađenje životne sredine. Još važnije, virus je veoma otporan u spoljnoj sredini i godinama može da preživi na temperaturama i do do -20°C. Ovo znači da bi konstantno imali prisutan virus i ponovljene infekcije kako kod divljih tako i kod domaćih svinja. Dugoročno, umanjila bi se populacija divljih svinja što nepovoljno utiče na biodiverzitet, a držaoci domaćih svinja bi konstantno imali štete (oboljele, uginule svinje), javio bi se nedostatak hrane i veliki poremećaji na tržištu, kako unutrašnjem tako i kod izvoza. Naime, naši proizvođači tradicionalnih proizvoda od mesa svinja (pršuta, pečenica, njeguška kobasica,...) koji su već dobro pozicionirani u zemljama okruženja i dijelom u zemlje EU ne bi mogli da stavljaju na tržište i izvoze - poremećena lokalna i regionalna trgovina što bi značajno negativno uticalo i na privredu i ekonomiju cijele države (negativnan uticaj na proizvodnju svinja, zdrave i bezbjedne hrane, smanjenje dovoljne količine hrane kako za sopstvene potrebe tako i za proizvodnju, pad zaposlenosti,...).

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privreći (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Pozitivni efekti: postojanje ovog plana doprinijeće blagovremenom otkrivanju bolesti afričke kuge svinja i brzom reakciji između različitih dijelova strukture u cilju sprječavanja širenja i iskorjenjivanja bolesti, što za cilj ima očuvanje stočnog fonda, smanjenje ozbiljnih socijalno i ekonomskih negativnih posljedica po državu i region (poremećena lokalna i regionalna trgovina koja bi negativno uticala na proizvodnju svinja, zdrave i bezbjedne hrane).

- Ne postoji negativan uticaj. Plan je usaglašen sa EU propisima u oblasti kontrole afričke kuge svinja kod domaćih i divljih svinja.
- Primjena propisa neće izazvati troškove građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima) prilikom sprovođenja mjera za otkrivanje, sprečavanje pojave i širenja i iskorjenjivanja bolesti afrička kuga svinja jer se mjere finansiraju iz budžeta, u skladu sa propisima. Međutim, u slučaju izbijanja i širenja bolesti doći će do smanjenja stočnog fonda (uginule, oboljele svinje), zabrane prometa kako na lokalnom nivou tako i zabranje izvoza mesa i proizvoda od mesa svinja u zemlje regiona i EU što će se negativno odraziti na držaoce svinja - nemogućnost obezbjeđivanja dovoljne količine hrane za sopstvene potrebe, na proizvođače – nemogućnost nabavke i plasmana proizvoda od svinja, i na građane u smislu verovatnih nestašica određenih proizvoda i povećanja cijena mesa i proizvoda od mesa svinja. Sve ovo, još jednom, izazivaće ozbiljne socijalno i ekonomske negativne posljedice po držaoce svinja, državu i region (poremećena lokalna i regionalna trgovina koja bi negativno uticala na proizvodnju svinja, zdrave i bezbjedne hrane smanjenje dovoljne količine hrane kako za sopstvene potrebe tako i za proizvodnju, pad zaposlenosti,..).
- Donošenje ovog plana opravdava troškove koji se odnose na nabavku neophodnog dijagnostičkog materijala (reagensi, prajmeri itd.) potrebnih za dijagnostička ispitivanja i blagovremeno otkrivanje virusa afričke kuge svinja u prirodi među populacijom domaćih i divljih svinja, zaštitne opreme, opreme za uzorkovanje, dezinfekcionih sredstava, sredstava za sputavanje i usmrćivanje, terenskog i dostavnog vozila, angažovanje ljudskih resursa iz različitih organa što će u konačnom imati pozitivan uticaj na iskorjenjivanje bolesti afričke kuge svinja, a samim tim očuvanje stočnog fonda, proizvodnju zdrave i bezbjedne hrane i smanjenje ozbiljnih socijalno i ekonomskih negativnih posljedica po držaoce, državu i region, očuvanje postojeće populacije divljih svinja i biodiverziteta.
- Planom se ne utiče na stvaranja novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju.
- Neće dovesti do stvaranja administrativnih opterećenja i biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Da. Procjenjena finansijska sredstva koja je neophodno izdvojiti iz budžetskih rezervi (u skladu sa specifikacijom koju šaljemo u pilogu) po osnovu nabavke zaštitne odjeće, opreme, opreme i sredstava za eutanaziju svinja, naknade štete, naknade za sprovođenje eutanazije i dezinfekciju dvorišta i neškodljivo uklanjanje iznose ≈1.048920.00€ i ova sredstva bi bila uglavnom upotrebljena samo u slučaju pojave bolesti. Procjenjena ukupno potrebna sredstva za prevenciju, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje bolesti afričke kuge svinja, iznose ≈1.883.855.000€.
- Obezbijeđenje finansijskih sredstava bi bilo kontinuirano jer bi se u slučaju pojave, u cilju suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti morale sprovesti sve zakonom propisane mjere koje između ostalog podrazumijevaju i naknade štete vlasnicima. Dakle, neophodna su dodatna sredstva koja će se obezbijediti iz tekuće budžetske rezerve. Uobičajeni i dodatni troškovi koristeći se za nabavku opreme za zaštitu ljudi angažovanih na sprovođenju mjera, dijagnostičkog i potrošnog materijala, opremanje Operativnog štaba za upravljanje u vanrednim situacijama i Opštinskih timova za upravljanje u vanrednim situacijama, usmrćivanje životinja i neškodljivo uklanjanje leševa, dezinfekciju i uništavanje kontaminiranog materijala, plaćanje naknade štete za uginule, usmrćene ili zaklane životinje kao i naknade za predmete koji su oštećeni ili uništeni prilikom izvršenja naredenih mjera i drugih troškova. Dodatno, bolest afričke kuge svinja je prisutna u susjednim zemljama –R.Srbija, R.Sjeverna Makedonija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Kosovo što predstavlja povećani rizik i opasnost od pojave ove bolesti u našoj zemlji, a zbog pojave bolesti u opštini Čajniče-BiH, koje je granično područje Crne Gore-opština Pljevlja, rizik od pojave ove bolesti je u ovom trenutku na najvišem nivou.
- Implementacijom plana ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite za 2023.godinu su predviđena finansijska sredstva u iznosu od 96,870.63€* za sprovođenje aktivnog i pasivnog nadzora, kampanju podizanja svijesti, na Programu 16 002 Poljoprivreda, Potprogram 16 002 005 Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi, Aktivnost 16 002 005 003 Zdravstvena zaštita životinja Pozicija 4181 Subvencije. Sredstva za sprovođenje ovog podprograma dijelom se obezbijeduju iz sredstava Evropske komisije (54,534.75€) koja će se refundirati na gore navedenu aktivnost. Takođe, na istoj aktivnosti zdravstvena zaštita životinja, u dijelu naknade štete, za više naročito opasnih zaraznih bolesti (Q groznica, Enzooska leukoza goveda, američka kuga legla....) ovim programom je obezbijedeno 23.000,00€. Ova sredstva svakako nijesu dovoljna za što hitniju pripremu za rani odgovor na izbijanje bolesti. Kako smo napomenuli, pojavu bolesti odnosno broj žarišta i rasprostranjenost bolesti nije moguće predvidjeti a zbog nikad većeg rizika od pojave ove bolesti, neophodno je sprovesti sve aktivnosti kako bi odgovor na pojavu bolesti bio pravovremen i efikasan.
- Nije predviđeno donošenje novih podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa nije predviđeno ostvarivanje prihoda za budžet Crne Gore.
- Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt plana.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
- Sve mjere zdravstvene zaštite životinja sprovode se na bazi smjernica, standarda i konsultacija sa relevantnim međunarodnim institucijama (WOAH – Svjetske organizacije za zdravlja životinja, EK, FAO i dr), u skladu sa nacionalnim propisima i propisima EU u ovoj oblasti, standardima WOAH, konsultacijama sa Veterinarskom komorom Crne Gore (veterinarske ambulante i Specijalistička veterinarska laboratorija), Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Lovačkim Savezom i Udruženjem proizvođača i uzgajivača svinja, primjerene su epizootiološkoj situaciji u Crnoj Gori, Evropi i svijetu. Konkretno, za bolest afričke kuge svinja, formirana su stalna ekspertska tijela - GF-TADS

(Globalni okvir za prekogranične bolesti životinja, zajednička ekspertska radna grupa osnovana od strane WOAHA, FAO i EK), koja daju pravila za ove bolesti, ali i kroz podršku EK finansiraju pojedine mjere za nadzor i kontrolu ovih bolesti.

- Konsultacije su obavljene i sa predstavnicima Veterinarske komore Crne Gore (predstavnicima veterinarskih ambulanti i Specijalističke veterinarske laboratorije) koje sprovode programe obaveznih mjera zdravstvene zaštite). Istaknuta je neophodnost sprovođenja svih mjera i aktivnosti kako bi se pripremili za pravovremen i efikasan odgovor na pojavu bolesti, s obzirom da se radi o naročito opasnoj zaraznoj bolesti koje ima mogućnost veoma naglog i brzog širenja bez obzira na državne granice i koja može izazvati velike negativne socio-ekonomske posljedice za državu i/ili ugrožavaju opstanak određene životinjske vrste i ugrožavaju međunarodnu trgovinu životinjama i proizvodima životinjskog porijekla.
- Stručni tim za nadzor i kontrolu afričke kuge svinja, koji čine predstavnici UBHVFP, SVL, MPŠV, Direktorata za šumarstvo i lovstvo, Lovačkog Saveza, Veterinarske Komore i Nacionalnih parkova CG su na svim sastancima istakli neophodnost donošenja Kriznog plana i neophodne nabavke opreme i sredstava za sprovođenje Kriznog plana.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
 - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
 - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
 - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
- Nepostojanje potrebne opreme i sredstava za sprovođenje Kriznog plana, će značajno ugroziti pravovremeno i efikasno sprovođenje propisanih mjera za implementaciju Plana upravljanja kriznim situacijama u slučaju pojave afričke kuge svinja.
 - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, odnosno Uprava za bezbjednost hrane veterinu i fitosanitarne poslove će sprovođiti implementaciju plana uz podršku Direktorata za zaštitu i spašavanje (MUP) i drugih organa državne i lokalne uprave.
 - Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva: pripremljeno, edukovano osoblje, obezbijedena oprema i sredstva u dovoljnoj količini, dokazivanje odsutva virusa sa područja zemlje, broj održanih radionica, sprečavanje pojave bolesti odnosno njeno rano otkrivanje, broj izvršenih pregleda gazdinstava i broj dostavljenih i ispitanih uzoraka.
 - Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Operativni štab za zaštitu i spašavanje i Ekspertska grupa će vršiti monitoring i evaluaciju.

Datum i mjesto

Podgorica, 17. 08.2023. godine

Starješina
Wladimir Jokovic

